

บทที่ 3

มาตรการลงโทษระดับกลางศึกษาการควบคุมตัวผู้กระทำผิดในค่ายทหาร

3.1 การควบคุมตัวผู้กระทำผิดในค่ายทหารในต่างประเทศ

เนื่องจากการควบคุมตัวผู้กระทำผิดในค่ายทหารได้เริ่มขึ้นในต่างประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ใช้ค่ายทหารสำหรับควบคุมหรือลงโทษผู้กระทำผิดมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1983 เป็นต้นมา การศึกษาเรื่องการควบคุมตัวในค่ายทหารของต่างประเทศจะทำให้เข้าใจลักษณะโดยทั่วไปของการควบคุมตัวในค่ายทหาร

3.1.1 ความหมายและความเป็นมาของการควบคุมตัวในค่ายทหาร

การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในค่ายทหาร คือ เป็นการเลียนแบบการฝึกอบรมของทหารและมีประวัติความเป็นมาในตอนต้นเกี่ยวข้องกับ การคุมประพฤติแบบให้ตกใจกลัว Shock probation¹ การคุมประพฤติแบบทำให้ตกใจกลัว (Shock Probation) หมายถึง การจำคุกในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ก่อนที่จะมีการคุมประพฤติ โดยหวังว่าประสบการณ์จากการถูกจำคุกจะช่วยข่มขู่ยับยั้งไม่ให้กระทำความผิดอีกในอนาคต ซึ่งมีหลายรูปแบบและมีหลายชื่อ เช่น การลงโทษแบบแยกส่วน (Split Sentence) การใช้ค่ายทหาร (Boot Camp) เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายคือเยาวชนผู้กระทำผิดที่ไม่มีประวัติการถูกจำคุกมาก่อน²

การคุมประพฤติแบบค่ายทหาร (Probation Boot Camp) หรือการคุมประพฤติแบบให้ตกใจกลัว (Shock Probation) หรือ คำพิพากษาแบบแยกส่วน (Split Sentence) เพราะว่าส่วนแรกของคำพิพากษาอาจให้เข้าเรือนจำหรือส่งตัวเข้า Boot Camp ไม่ใช่เรือนจำ ในส่วนที่สองจะใช้วิธีการคุมประพฤติต่อหลังจากออกจากเรือนจำหรือออกจาก Boot Camp เช่นคดีของ Mike Tyson นักมวยชื่อดังก่อนคดีข่มขืนผู้ประภควนางงาม ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก 10 ปี แล้วลดเหลือ 6 ปี และให้

---

¹ Dennis J. Stevens. (2006). *Community Corrections an Applied Approach*. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Prentice Hall. p.356.

² สรนันท์ สรณาคมน์. (2553). *มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดศึกษากรณีการควบคุมตัวไว้ในค่ายทหาร*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 45.

กับถูกคุมประพฤติต่อตามคำพิพากษา ระหว่างถูกคุมประพฤติ Tyson ทำงานบริการสังคมและเข้าโปรแกรมสำหรับผู้กระทำผิดทางเพศด้วย แต่กรณีของ Tyson ก่อนข้างได้รับโทษหนักเพราะปกติศาลจะจำคุกหรือส่งตัวเข้า Boot Camp ระยะสั้น ๆ เท่านั้น³

เหตุผลที่ต้องมีการควบคุมตัวผู้กระทำผิดไว้ในค่ายทหาร⁴ ก็คือ การที่ผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนไม่มีการเรียนรู้ระเบียบวินัยขั้นพื้นฐานและไม่เคารพต่อกฎหมายอันเนื่องจากความล้มเหลวของการอบรมเลี้ยงดู การขาดการขัดเกลาทางสังคม และวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความคึกคะนอง การคุมประพฤติแบบฝึกค่ายทหารเป็นการออกแบบมาเป็นหลักสูตรที่เคร่งครัดในเรื่องระเบียบวินัย สอดคล้องกับจำนวนเยาวชนที่กระทำความผิดมากขึ้น ในหลายมลรัฐและท้องถิ่นต่าง ๆ ก่อตั้งรูปแบบค่ายทหารสำหรับเยาวชน ภายหลังจากที่มีค่ายทหารสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ค่ายทหาร

ในระยะเริ่มแรกให้ความสำคัญกับระเบียบวินัยตามแบบทหารและสภาพทางร่างกาย แต่ในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในแนวทางการบำบัดรักษาและการให้การศึกษาอบรมเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ยังมีการฝึกฝนแบบทหารและระเบียบวินัยอีกด้วย

ค่ายทหารสำหรับแก้ไขผู้กระทำความผิดนั้นถูกนำมาใช้เพื่อเป็นทางเลือกในการจำคุกเพื่อแก้ปัญหาคนล้นคุกและประกอบกับคนในสังคมต้องการบำบัดที่เข้มงวด ซึ่งค่ายทหารที่ใช้สำหรับการแก้ไขผู้กระทำความผิดนั้น รูปแบบคือการฝึกขั้นพื้นฐานและผู้เข้าร่วมการฝึกส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นชาย ซึ่งโดยปกติจะใช้กับความผิดที่ไม่มีความรุนแรงและเป็นการกระทำผิดครั้งแรก Boot Camp มุ่งเน้น การยับยั้งแก้ไขปรับปรุงนิสัยซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าการลงโทษจำคุกในระยะยาว

3.1.2 ลักษณะโดยทั่วไปของการควบคุมตัวในค่ายทหาร⁵

ในปี 1991 ผลสำรวจของค่ายฝึกทหารสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่มีลักษณะทั่วไปคือ รูปแบบของสิ่งแวดล้อมเหมือนกองทัพ เป็นตัวเลือกของการจำคุกระยะยาว การกักขังในระยะสั้น มีการใช้แรงงานหนักบางอย่าง มีการควบคุมดูแลภายหลังปล่อยตัว ตัวอย่างเช่น รัฐจอร์เจีย ใช้การควบคุมตัวผู้กระทำผิดไว้ในค่ายทหารเป็นเครื่องมือในการควบคุมตัวแบบพิเศษ (Special Alternative Incarceration-SAI) ในปี 1983 สำหรับเยาวชนที่กระทำผิดที่ไม่ร้ายแรง ถูกออกแบบมาเป็นการ

³ สักคีชัย เลิศพานิชพันธ์. (2551). การศึกษาแนวทางและความเป็นไปได้ในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกแทนการจำคุกในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของ ไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 43.

⁴ Dennis J. Stevens. *Ibid.* p. 356-357.

⁵ Dennis J. Stevens. *Ibid.* p. 356-357.

ฝึกฝนประสบการณ์ในระยะเวลา 90 วันของการควบคุมดูแลถูกจัดขึ้น เพื่อแก้ไขฟื้นฟูเป็นเหมือนผู้ช่วยเหลือ โดยใช้หลักเกณฑ์และแนวคิดลักษณะดังต่อไปนี้ คือ การกระทำผิดครั้งแรก และไม่เป็นความผิดร้ายแรง จะทำการเลือกผู้เข้าฝึกอย่างถึถ้วน มีการแบ่งแยกผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับผู้ที่ถูกในเรือนจำแบบปกติ มีโปรแกรมสำหรับผู้เข้าฝึกที่เป็นชายและหญิง ควบคุมตัวโดยใช้ระยะเวลาสั้นกว่าการจำคุก มีบางรูปแบบของการควบคุมดูแล การสอดส่อง และการสำรวจพฤติกรรมภายหลังการปล่อยตัว หากมีการยกเลิกหรือฝ่าฝืนกฎทำให้การควบคุมตัวในค่ายทหารสิ้นสุดลง

การคุมประพฤติแบบฝึกค่ายทหารอาจแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่ม คือ ค่ายทหารแบบคุมประพฤติ และค่ายทหารที่เป็นแบบเรือนจำ ผู้กระทำผิดชายหรือหญิงในค่ายทหารแบบคุมประพฤติ จะถูกส่งเข้าโปรแกรมในทันทีโดยศาลและเรียกว่าเป็นผู้ถูกควบคุมตัว ส่วนค่ายทหารที่เป็นแบบเรือนจำหมายถึงกลุ่มที่เป็นนักโทษโดยการที่มีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์ที่จะเข้าไปอยู่ในค่ายทหาร และร้องขอที่จะเข้าร่วมหรืออาสาที่จะเข้าร่วมโปรแกรม

3.1.3 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมในค่ายทหาร

โปรแกรม Boot Camp เป็นที่คาดหวังว่าจะช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ ลดค่าใช้จ่ายลง โดยมีเจตนาที่จะลดการกระทำผิดซ้ำและพฤติกรรมต่อต้านสังคมและประการสุดท้ายเป็นเรื่องปกติที่เชื่อว่า Boot Camp จะสามารถยับยั้งผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลจากการกระทำความผิดในอนาคต ขณะเดียวกันยังช่วยแก้ไขฟื้นฟูพวกเขาเหล่านั้นให้สามารถกลับคืนสู่สังคมด้วยการกำหนดให้อยู่ในระเบียบวินัยที่เคร่งครัด

ผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดพยายามที่จะทำให้ทั้ง 6 เป้าหมายของการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในค่ายทหารบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในค่ายทหาร ได้แก่⁶

- 1) การยับยั้งการกระทำผิด
- 2) การทำให้ไม่สามารถไปกระทำความผิดอีกได้
- 3) การลงโทษ
- 4) การแก้ไขฟื้นฟู
- 5) การควบคุมค่าใช้จ่าย
- 6) การลดปริมาณความแออัดในเรือนจำ

ประการแรก การยับยั้งการกระทำผิดถือเสมือนผลที่จะได้รับจากการฝึกอบรมในค่ายทหารเพราะว่าผู้ที่เข้าร่วมสามารถที่จะดำเนินชีวิตที่มีระเบียบวินัยมากขึ้นภายหลังจากที่ถูกปล่อยตัวออกมาจากการฝึกอบรม

⁶ Dennis J. Stevens. *Ibid.* p. 356.

ประการที่สอง สามารถที่จะบรรลุผลได้ เนื่องมาจากการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดโดยการฝึกอบรมในค่ายทหาร นำตัวผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายออกมาจากสังคมเป็นระยะเวลาหนึ่งและดังนั้นผู้กระทำความผิดก็ไม่สามารถที่จะไปกระทำความผิดต่อไปในชุมชนได้

ประการที่สาม การลงโทษ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้กิจกรรมที่เข้มงวด

ประการที่สี่ การแก้ไขฟื้นฟู สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้กิจกรรมที่เข้มงวด

ประการห้า การควบคุมค่าใช้จ่าย สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้การฝึกอบรมในค่ายทหาร เนื่องจากการควบคุมผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายโดยใช้ระยะเวลาสั้นกว่าการควบคุมตัวในเรือนจำโดยปกติ

ประการที่หก สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ด้วยการทำให้เรือนจำมีพื้นที่พอสำหรับผู้กระทำผิดที่ร้ายแรง

3.1.4 สถานะทางกฎหมายของการควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในประเทศสหรัฐอเมริกา การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในค่ายทหารถือเป็นโทษอย่างหนึ่ง เนื่องจากจัดอยู่ในมาตรการลงโทษระดับกลาง

ความหมายของมาตรการลงโทษระดับกลางจากบุคคลต่างๆ

McCarthy⁷ ได้ให้ความหมายของมาตรการลงโทษระดับกลางว่า หมายถึง ทางเลือกแทนการคุมประพฤติและการจำคุกแบบดั้งเดิม โดยมีการจัดการระดับกลาง เพื่อใช้กับผู้กระทำผิดในชุมชนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการโต้ตอบต่อการกระทำผิดได้ดีกว่าการใช้การคุมประพฤติ หรือการจำคุกแต่เพียงอย่างเดียวใดอย่างหนึ่ง เพราะในขณะที่ผู้กระทำผิดจำนวนหนึ่งอาจใช้วิธีการฝึกโดยกลับคืนสู่สังคมได้แล้ว อีกจำนวนหนึ่งไม่ควรถูกปล่อยออกมาสู่สังคม แต่กระนั้นก็ยังผู้กระทำผิดอีกกลุ่มหนึ่งที่ควรถูกลงโทษที่เบาว่าการจำคุกแต่ต้องหนักกว่าถูกปรับหรือถูกควบคุมความประพฤติตามปกติ

Abadinsky⁸ ได้ให้ความหมายของมาตรการลงโทษระดับกลางว่า เป็นการลงโทษที่มุ่งเน้นไปที่การบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องประสานกับการกระทำความผิด

ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์⁹ ได้ให้ความหมายของมาตรการลงโทษระดับกลางว่า เป็นวิธีการสำหรับผู้กระทำผิดที่ใช้กระบวนการสอดคล้องดูแลหนักกว่าการคุมประพฤติแต่ยังไม่ถึงขั้นจำคุกเต็ม

⁷McCarthy, Belinda Rodgers and McCarthy, Bernard J. (1997). *Community-Based Corrections*. United States: Wadsworth Publishing. pp.3-5.

⁸Abadinsky and Howard. (1997). *Probation and Parole : Theory and Practice*. New Jersey: Prentice-Hall Inc. pp.411-412.

รูปแบบ ศาลจะสั่งใช้วิธีการนี้หากเห็นว่าการคุมความประพฤติแบบเดิมเบาเกินไป แต่การจำคุกก็ยัง
ไม่จำเป็นหรืออาจจะรุนแรงเกินไป

จรัล บุรณพันธุ์ศรี¹⁰ ได้ให้ความหมายของมาตรการลงโทษระดับกลางไว้ว่า เป็น
มาตรการ ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่มีลักษณะอยู่ระหว่างคาบเกี่ยวว่าควรจะให้ใช้วิธีการคุม
ความประพฤติหรือจะใช้วิธีการจำคุก

มาตรการลงโทษระดับกลางจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการลงโทษแทนการจำคุก และเป็น
มาตรการลงโทษระดับกลางระหว่างการจำคุกกับการคุมประพฤติ เนื่องจากการคุมประพฤตินี้
ข้อจำกัด โดยเชื่อว่าการคุมประพฤติไม่มีประสิทธิผลเพียงพอสำหรับผู้กระทำผิดที่รุนแรง แต่โทษ
จำคุกก็เป็นการลงโทษที่มีความรุนแรงเกินไปสำหรับผู้กระทำผิดเหล่านี้

ในประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ ได้มีการนำ
มาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้เป็นมาตรการทางเลือกแทนการลงโทษจำคุกหรือโทษปรับ เป็น
เวลากว่าสิบปีแล้ว ซึ่งช่วยลดปัญหาความแออัดในเรือนจำและงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐ
นอกจากนี้ ยังเพิ่มมูลค่าการทำงานบริการสังคมที่ไม่มีค่าตอบแทน ทำให้สังคมรวมทั้งผู้เสียหาย
ได้รับการชดใช้ด้วยผลการทำงานของผู้กระทำผิดอีกด้วย ในมลรัฐจอร์เจียสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือเป็น
ต้นแบบของการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางจะมีระดับขั้นของการใช้มาตรการลงโทษ
ระดับกลางซึ่งมีระดับความเข้มข้นของการควบคุมดูแลอยู่ระหว่างการคุมประพฤติแบบปกติ ไป
จนถึงการใช้เรือนจำ โดยเพิ่มระดับความเข้มข้นดังกล่าวขึ้นตามลำดับ ดังนี้¹¹

1) การคุมประพฤติแบบปกติ (Basic Probation)

การคุมประพฤติแบบปกติ เป็นรูปแบบหนึ่งของมาตรการลงโทษระดับกลาง โดยผู้ถูกคุม
ประพฤตินี้ จะได้รับการประเมินความเสี่ยงและความต้องการเพื่อกำหนดระยะเวลาการรายงานตัวและ
ได้รับการคุมประพฤติ

2) การทำงานบริการสังคม (Community Service)

การทำงานบริการสังคม เป็นการให้ผู้กระทำผิดได้ทำงานบริการสังคม ซึ่งเป็น
เงื่อนไขพิเศษให้ผู้กระทำผิดทำงานชดเชยให้ชุมชน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ภายใต้การ
สอดส่องของพนักงานคุมประพฤติ

⁹ สำนักงานกิจการยุติธรรม. *กระบวนการทัศน์ใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด*.
เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 1.

¹⁰ จรัล บุรณพันธุ์ศรี. (2543). *การคุมประพฤติกัยกับความมั่นคงของชาติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม. หน้า 43.

¹¹ เตชะ สังขวรรณ และคณะ. (2551). *รายงานผลวิจัย เรื่องมาตรการเสี่ยงโทษจำคุกระยะสั้น*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 28.

3) การคุมประพฤติแบบเข้มงวด (Intensive Probation)

การคุมประพฤติแบบเข้มงวดเป็นวิธีการสอดส่องที่มีความเข้มข้นกว่าการคุมประพฤติแบบปกติสำหรับผู้กระทำผิดที่มีโทษหนัก และอาจมีความเสี่ยงต่อชุมชน โดยหลักเกณฑ์ที่นำมาใช้คือ ต้องพบพรชนงานเจ้าหน้าที่ 1-4 ครั้งต่อสัปดาห์ อาจเป็นที่บ้านที่ทำงานตอนกลางคืน หรือวันหยุดสุดสัปดาห์

การคุมประพฤติแบบเข้มงวดเป็นแนวความคิดใหม่ของการแก้ไขผู้กระทำผิดโดยชุมชน ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มความสำคัญของจำนวนโปรแกรมการคุมประพฤติแบบเข้มงวดและเป็นรูปแบบหนึ่งในรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางด้วย และเป็นที่น่าทึ่งว่าความจำเป็นในปัจจุบันในการแก้ไขผู้กระทำผิด ที่จะลดจำนวนประชากรของนักโทษในคุกให้ลดน้อยลง รวมถึงจำนวนคุกด้วย ดังนั้น การคุมประพฤติแบบเข้มงวดจึงเป็นกระแสการลงโทษที่จะถูกนำมาใช้มากขึ้นในอนาคตต่อไป

4) การลงโทษโดยการเสียค่าปรับ (Fines)

การเสียค่าปรับมีหลายประเทศนำมาใช้ แต่บางประเทศก็มีการนำมาใช้น้อยมาก เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกามีการนำมาตรการเสียค่าปรับมาใช้บ่อยมาก และเมื่อมีการนำมาใช้ก็จะใช้ควบคู่ไปกับการใช้มาตรการลงโทษอื่นๆด้วย เช่นการคุมประพฤติ หรือในประเทศเยอรมนี ร้อยละ 81 ของผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และร้อยละ 73 ของอาชญากรรมที่รุนแรงจะถูกลงโทษเพียงการเสียค่าปรับเป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า มีความแตกต่างในการนำการลงโทษโดยการเสียค่าปรับนั้น มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ

ทิศทางการเข้มข้นในการควบคุมดูแลที่เพิ่มขึ้น (Probation Diversion) ได้แก่

1) ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก (Center)

ผู้กระทำผิดต้องเข้าศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ในกรณีที่ผู้พิพากษาอาจสั่งให้ผู้ถูกคุมความประพฤติต้องเข้าอยู่ในศูนย์นี้ โดยถือว่าเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการคุมประพฤติ การใช้ชีวิตในศูนย์นี้ก็คือ การทำงานตามปกติของตนในชุมชน ทำงานบริการสังคมกับหน่วยงานทั่วไปและอาจจะต้องเข้าโปรแกรมต่าง ๆ เช่น โปรแกรมการรับคำปรึกษาแนะแนว โปรแกรมการศึกษา เป็นต้น โดยผู้ถูกคุมความประพฤติจะต้องจ่ายเงินค่าเช่าห้อง ค่าอาหาร ค่าปรับ ค่าชดเชยความเสียหายให้กับผู้เสียหาย และค่าอุปการะของครอบครัวตนเอง

2) ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ (Probation Detention Center)

ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นสถานที่สำหรับพักหรือกักขังผู้ถูกคุมความประพฤติในชุมชน แต่เป็นสถานที่ค่อนข้างแน่นหนาและมีกฎระเบียบเคร่งครัดกว่าศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ผู้ถูกคุมความประพฤติจะต้องทำงานบริการสังคมด้วย และต้องอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา

3) การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร (Boot Camp)

การคุมประพฤติแบบฝึกค่ายทหาร เป็นโปรแกรมที่ใช้กับผู้กระทำผิดอุกฉกรรจ์ (felony) แทนการลงโทษระยะยาว โดยใช้ระยะเวลาในโปรแกรมเป็นช่วงประมาณ 4 เดือนครึ่ง วิธีการที่ใช้จะเป็นการฝึกแบบทหารหลังจากออกจากโปรแกรมแล้วจะถูกคุมความประพฤติต่อ การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหารถูกเปิดเผยครั้งแรกในรัฐ Oklahoma และ Georgia ในปี ค.ศ. 1983 เป็นโปรแกรมที่ฝึกอย่างเข้มงวดภายใต้การฝึกของทหาร การคุมความประพฤติแบบฝึกค่ายทหารส่วนใหญ่รับผู้กระทำความผิดที่เป็นวัยรุ่นและผู้ใหญ่

4) การกักขังที่บ้าน (House Arrest) และการควบคุมติดตามด้วยเครื่องมีระบบอิเล็กทรอนิกส์ จากที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น จะเห็นได้ว่าการควบคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร นั้นเป็นมาตรการหนึ่งของมาตรการลงโทษระดับกลาง ที่ใช้สำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดทำให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการลงโทษที่ไม่จำกัดเฉพาะแต่การลงโทษโดยการจำคุกในเรือนจำแต่เพียงอย่างเดียวและทำให้มีการลงโทษลักษณะที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมสำหรับตัวผู้กระทำความผิดมากขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติโดยปราศจากรอยมลทิน

3.1.5 หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในประเทศอังกฤษ มีการควบคุมตัวที่เข้มงวดสำหรับเยาวชนที่กระทำผิดอยู่ 2 แห่ง คือ

1) HIT (Thorn Cross High Intensity Training) ก่อตั้งขึ้นในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1996 อยู่ทางตอนเหนือของประเทศอังกฤษ

2) MCTC (Colchester Military Corrective Training Centre) ก่อตั้งขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 1997 อยู่ทางใต้ของประเทศอังกฤษ

สองแห่งนี้มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติและลดการกระทำความผิดซ้ำ โดยใช้ระเบียบของทหารในการควบคุมตัวเช่น การฝึกฝนการออกกำลังกาย และการมีกิจกรรมจัดให้ทำตลอดทั้งวัน

HIT (Thorn Cross High Intensity Training) เป็นการควบคุมที่มีการฝึกวินัยแบบทหาร และมีโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู เช่น มีการให้การศึกษา ทักษะการดำเนินชีวิตในสังคม การแนะแนวอาชีพ ในขณะที่ MCTC (Colchester Military Corrective Centre) เป็นการฝึกแบบทหารที่เข้มงวด

เพื่อแก้ไขปัญหาเยาวชนที่กระทำความผิดที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกเข้าโครงการ¹²

1. เป็นเพศชาย
2. อายุระหว่าง 18-21 ปี
3. เหลือโทษจำคุกอยู่ประมาณ 6 เดือน ไม่เคยมีประวัติหลบหนีหรือเคยกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศมาก่อน
4. มีสภาพร่างกายพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

HIT (Thorn Cross High Intensity Training) ประสบความสำเร็จและช่วยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ในขณะที่ MCTC (Colchester Military Corrective Centre) นั้น ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากผลการศึกษาที่ติดตามเยาวชนเป็นเวลา 2 ปี นับจากปล่อยตัวพบว่าเยาวชนที่ถูกควบคุมในค่ายทหารที่ Colchester นั้น มีแนวโน้มค่อนข้างสูงที่จะกลับมากระทำความผิดในภายหลังปล่อยตัวมากกว่าการควบคุมในเรือนจำปกติ และการกระทำความผิดซ้ำของบุคคลเหล่านั้นทำให้รัฐเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 839 ปอนด์ มากกว่าผู้กระทำความผิดเยาวชนทั่วไป รัฐบาลจึงยกเลิกไปในปี 1998 เนื่องจากเห็นว่าเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ¹³

ส่วนในประเทศแคนาดา คณะกรรมการด้านการพิพากษาแห่งแคนาดา (Canadian Sentencing Commission) จะเรียกการลงโทษระดับกลางนี้ว่า “การลงโทษในชุมชน” (Community Punishment) เพื่อที่จะอธิบายวิธีการลงโทษใดๆก็ตามที่ไม่ใช่การควบคุมตัว (Non-custodial punishment) มุ่งใช้กับความผิดที่มีโทษจำคุกไม่มากนักโดยคำนึงถึงประโยชน์ทางด้านทรัพยากรมนุษย์ที่สูญเสียไปจำนวนมากหากใช้การจำคุก¹⁴

ในประเทศแคนาดา งานราชทัณฑ์ของแคนาดา (Correction of Canada) แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ รัฐบาลกลาง รัฐบาลมลรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น โดยที่รัฐบาลกลางมีหน่วยงานที่เรียกว่า กรมราชทัณฑ์ของแคนาดา Correctional Service of Canada (CSC) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กระทรวงความมั่นคงสาธารณะแห่งแคนาดา กรมราชทัณฑ์ของแคนาดาจะ

¹² David P. Farrington, John Ditchfield, Philip Howard and Darrick Jolliffe. (2010). *Finding 163 Two intensive regimes for young offenders : a follow-up evaluation.* (Online). Available : <http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs2/r163/pdf>. [2010, July 2].

¹³ Ian Burrell. (2002). *Boot Camps for the young offenders were a failure, The Independent.*

¹⁴ ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. (2551). *การศึกษาแนวทางและความเป็นไปได้ในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกแทนการจำคุกในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 28.

รับผิดชอบคดีที่ศาลสั่งลงโทษผู้กระทำผิดตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ส่วนรัฐบาลมลรัฐและรัฐบาลท้องถิ่นจะรับผิดชอบคดีที่มีโทษจำคุกน้อยกว่า 2 ปีลงมา รวมถึงงานคุมประพฤติต่าง ๆ รวมถึงเยาวชนด้วย ดังนั้น การศึกษาเรื่องการควบคุมตัวผู้กระทำผิดในค่ายทหารของประเทศแคนาดาผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาตัวอย่างการควบคุมผู้กระทำความผิดไว้ในค่ายทหารของรัฐออนตาริโอ

รัฐบาลของออนตาริโอได้ก่อตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเกี่ยวกับระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดสำหรับเยาวชนที่กระทำความผิดในปี 1995 ภารกิจคือการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมการฝึกระเบียบวินัยที่เข้มงวดสำหรับเยาวชน คณะกรรมการกำหนดระเบียบวินัยที่เข้มงวดเป็นเหมือนกับการปรับตัวโดยใช้วิธีการที่ประกอบด้วยการใช้สิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะอบรมเยาวชนที่กระทำความผิดที่มีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดซ้ำอีกเพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ของการมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคม

ดังนั้น จึงไม่น่าประหลาดใจที่ออนตาริโอ ได้ก่อตั้งสถานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดโดยเฉพาะ เรียกว่า Project turn around (PT) เปิดในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1997 ท่ามกลางการพิจารณาถึงผลดีผลเสียและการติดตามของสื่อมวลชน

การคัดเลือกผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชน การที่จะเข้าร่วมโครงการ เยาวชนที่กระทำผิดต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. เพศชาย
2. ไม่เคยถูกพิพากษาในข้อหาเกี่ยวกับฆ่าผู้อื่นการลอบวางเพลิง หรือความผิดเกี่ยวกับเพศมาก่อน
3. มีอายุตั้งแต่ 16-29 ปี
4. มีความพร้อมทางสภาพจิตใจและร่างกายที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรม กล่าวคือ

4.1 มีระยะเวลาการจำคุกเหลืออยู่ระหว่าง 4 ถึง 10 เดือน

4.2 ไม่มีสภาพจิตที่ผิดปกติร้ายแรง เช่น มีความผิดปกติทางอารมณ์ มีสภาพจิตที่ผิดปกติ รวมทั้งอาการซึมเศร้า การอยากฆ่าตัวตายหรืออยู่ในระหว่างรับการบำบัดทางจิต

Project turnaround ถูกออกแบบมาเพื่อนำเสนอวิธีการปฏิบัติต่อเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมในสภาพแวดล้อมของการมีระเบียบวินัยแบบทหาร ดังนั้น จึงประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประการ โดยสภาพแวดล้อมแบบทหารที่สร้างขึ้นทำให้เยาวชนมีความตั้งใจที่จะสนใจกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ และมีการประเมินความก้าวหน้าและให้รางวัลเพื่อเป็นการสนับสนุน

รูปแบบที่เป็นทหารแสดงให้เห็นได้โดยการแต่งกายและการเรียกชื่อเยาวชนและเจ้าหน้าที่ เช่น นักเรียนนายทหารและนายสิบ ในแต่ละวันจะเริ่มต้นด้วยการปลูกอาบน้ำ ทานอาหารเช้า การตรวจแถว ตารางประจำวันซึ่งมีช่วงเวลาที่พักร้อนน้อยแต่เคร่งครัดในเรื่องเวลาแบบทหาร

นอกจากกิจกรรมแบบทหารแล้ว Project Turnaround ได้มีการนำเสนอเกี่ยวกับวิชาการ แนะนำเกี่ยวกับอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ เช่นเกี่ยวกับการรักษาที่เชี่ยวชาญใน 4 สาขา คือ ทักษะในการคิด การควบคุมอารมณ์ คุณค่าทางด้านจิตใจและศีลธรรม ระบบการให้รางวัลความประพฤติ การทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม และโปรแกรมการดูแลภายหลังปล่อยตัว

ระบบของค่ายทหารสำหรับผู้กระทำผิดในแคนาดาจะต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ ระยะเวลาแคนาดาจะไม่มีกรอบระยะเวลา 90-180 วัน และใช้บังคับกับเยาวชนอายุตั้งแต่ 17 ปีขึ้นไป และยังไม่มียุทธศาสตร์สำหรับผู้หญิง ผู้พิพากษาไม่มีอำนาจส่งเยาวชนไปค่ายทหารได้โดยตรง แต่อาจออกคำสั่งให้ไปควบคุมตัวในสถานที่ที่ปลอดภัยหรือเป็นเรือนจำที่ไม่มีความหนาแน่นมากนัก และโดยสถานะของค่ายทหารในแคนาดาจะมีลักษณะเป็นศูนย์ควบคุมในชุมชน สถานที่สำหรับควบคุมดูแลเยาวชน

Project Turnaround ได้ดำเนินการเป็นเวลาประมาณ 2 ปี และมีการประเมินผลในปี 2001 โดยการประเมินผลนี้มีการเปรียบเทียบการควบคุมตัวไว้ในค่ายทหารกับกลุ่มตัวอย่างของเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในเรือนจำปกติและพบว่า

1. ไม่มีผลต่างที่เด่นชัดของการกระทำผิดซ้ำ
2. การวัดผลทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการกลับเข้าไปอยู่ในสังคมโดยทั่วไปค่อนข้างเท่ากัน
3. ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการควบคุมตัวในค่ายทหาร

ของมลรัฐออนตาริโอทำให้รัฐบาลตัดสินใจที่จะยุติโครงการ Project Turnaround ในปี 2004

ดังนั้น จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการควบคุมตัวผู้กระทำผิดโดยใช้ค่ายทหารในประเทศอังกฤษและประเทศแคนาดานั้น ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควรและต่างก็ได้เริ่มต้นแบบมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในการศึกษาจึงจะเน้นการศึกษาจากหลักเกณฑ์ของสหรัฐอเมริกาเป็นหลักต่อไป

3.1.5.1 การทำคำสั่งให้ไปควบคุมตัวในค่ายทหาร

มลรัฐอิลลินอยส์ กรมราชทัณฑ์ของรัฐอิลลินอยส์ ได้เริ่มโครงการ boot camp สำหรับผู้กระทำผิดที่ไม่ร้ายแรงและได้กระทำผิดเป็นครั้งแรก โดยใช้ชื่อว่า แม้จะไม่ใช่ boot camp แห่งแรก แต่เป็นหนึ่งใน boot camp ที่ครอบคลุมถึงการควบคุมตัวในที่อยู่อาศัยและมีการดูแลภายหลังปล่อยตัว เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ผู้กระทำผิดจะถูกส่งตัวไปที่กรมราชทัณฑ์ของรัฐอิลลินอยส์ หากมีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ที่กำหนด ศาลก็จะรับรองให้ใช้ Impact Incarceration Program (IIP) boot

camp จากนั้นจะมีการทบทวนโดยเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อีกครั้ง ถ้ากรมราชทัณฑ์อนุมัติ ก็เข้าร่วมโปรแกรม ถ้าไม่สมัครใจเข้าร่วมหรือขอยกเลิกก็จะถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ กรณีเข้าโปรแกรมสำเร็จก็เข้าสู่กระบวนการดูแลภายหลังจากปล่อยตัว แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ควบคุมโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และระดับที่ 2 ควบคุมดูแลปกติ หลังจากนั้นก็ปล่อยตัวไป ถ้าหากไปกระทำผิดครั้งใหม่อีกผู้กระทำความผิดก็จะถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ

ในกรณีที่ศาลไม่ให้ใช้โปรแกรม boot camp ผู้กระทำความผิดก็ถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ หรือถ้าหากศาลอนุญาตแล้วแต่ราชทัณฑ์ไม่อนุมัติผู้กระทำความผิดก็ต้องถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ เช่นเดียวกัน

ตามมาตรา 5-8-1.1 การควบคุมตัวแบบเข้มงวด¹⁵

กรมราชทัณฑ์จะจัดตั้งและดำเนินการควบคุมตัวแบบเข้มงวดสำหรับผู้กระทำความผิดที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ถ้าศาลตัดสินว่ามีกรกระทำตาม มาตรา 5-4-1 และผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกอาจมีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์ ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาลงโทษจำคุกรับรองให้ผู้กระทำความผิดเข้ารับการควบคุมตัวแบบเข้มงวดและขึ้นอยู่กับการรับรองของกรมราชทัณฑ์ อย่างไรก็ตามหลักการควบคุมตัวตามกฎหมายนี้ คำพิพากษาลงโทษอาจระบุว่าถ้ากรมราชทัณฑ์รับตัวผู้กระทำความผิดเข้าร่วม โครงการและผู้กระทำความผิดนั้นประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมโปรแกรมระยะเวลาในการต้องโทษจำคุกก็จะลดลง โดยพิจารณาจากใบรับรองของกรมราชทัณฑ์ที่ยื่นต่อศาลว่าผู้กระทำความผิดนั้นประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วม โครงการ ในกรณีที่กรมราชทัณฑ์ไม่รับตัวผู้กระทำความผิดเข้าร่วม โครงการ หรือการเข้าร่วม โครงการนั้นไม่ประสบความสำเร็จระยะเวลาการจำคุกนั้นก็ให้บังคับตามคำพิพากษาของศาลต่อไป

3.1.5.2 ประเภทความผิดที่จะให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร

ค่ายทหารส่วนใหญ่รับผู้เข้าฝึกอบรม โดยใช้เกณฑ์คุณสมบัติที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเขตอำนาจของศาล นโยบายและทรัพยากรที่มีอยู่ส่วนใหญ่จะถูกคัดเลือกโดยผู้พิพากษา และบางครั้งก็ถูกคัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ ในระหว่างกระบวนการแยกประเภทและวินิจฉัยผู้กระทำความผิดไปยังเรือนจำหลังจากที่ศาลพิพากษาแล้ว ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกในขั้นสุดท้ายจะไม่พิจารณาหนังสือรับรอง

ผู้ที่ถูกส่งไปอยู่ในค่ายทหารมักเป็นคนที่อายุน้อย เป็นกรกระทำผิดในครั้งแรก และมีความผิดที่ไม่ร้ายแรง การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในค่ายทหารนั้นใช้ได้กับความผิด

¹⁵ Public Act 095-1052 State of Illinois Sec. 5-8-1.1. (2009). *Public Act*. (Online). Available : <https://www.ilga.gov>.

เกือบทุกประเภท ยกเว้นอาชญากรรมขั้นรุนแรง ผ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางเพศ กักขัง
 หน่วยงานโดยใช้กำลังลอบวางเพลิง เป็นต้น¹⁶

3.1.5.3 ประเภทของบุคคลที่จะให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในมลรัฐอิลลินอยส์เห็นได้ว่าการใช้ Impact Incarceration Program (IIP) หรือค่ายนั้น
 เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดกับเยาวชนที่กระทำผิดไม่ร้ายแรง และเป็นความผิดครั้งแรก ไปจนถึงผู้ใหญ่
 ที่กระทำผิดเป็นครั้งแรก จึงได้กำหนดประเภทผู้เข้าร่วมโครงการ โดยเฉพาะขึ้นเทียบเคียงกับ
 โปรแกรมอื่นและดูจากประวัติของคุณสมบัติของผู้ที่ถูกส่งเข้าเรือนจำในแต่ละปี โดยรับผู้กระทำผิด
 ที่มีคุณสมบัติดังนี้ตาม

มาตรา 5-8-1.1 การควบคุมตัวแบบเข้มงวด

ในการที่จะเข้าร่วมโครงการควบคุมตัวแบบเข้มงวดนั้น ผู้กระทำผิดต้องมีคุณสมบัติ
 ดังต่อไปนี้ ครบทุกข้อ

- 1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 17 ปี และไม่เกินกว่า 35 ปี
  - 2) ไม่เคยเข้าร่วมโครงการควบคุมตัวแบบเข้มงวดมาก่อนและไม่เคยต้องโทษจำคุก
 ในเรือนจำมากกว่าหนึ่งครั้ง
  - 3) ไม่เคยกระทำผิดที่จัดอยู่ในอาชญากรรมขั้นรุนแรง (Class X Felony) ฆาตกรรมชั้น
 ที่ 1 หรือชั้นที่ 2 ใช้กำลังคุกคามทางเพศ ผ่าฝืนกฎหมายอาญาโดยใช้กำลัง ผ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับ
 ความผิดทางเพศ กักขังหน่วยงานโดยใช้กำลัง หรือลอบวางเพลิง
  - 4) เคยต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 8 ปีลงมา
  - 5) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกายหรือทำงานที่ใช้
 กำลังได้
  - 6) ไม่มีสภาพจิตที่ผิดปกติมีสภาพจิตที่ไม่สามารถจะเข้าร่วมโครงการได้
  - 7) มีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมโครงการโดยการทำเป็นลายลักษณ์อักษรและยอมรับ
 ในหลักการและเงื่อนไขของโครงการด้วย
  - 8) มีการรับรองและยืนยันให้เข้าร่วมโครงการโดยมีคำสั่งของศาล
 กรมราชทัณฑ์อาจพิจารณาคุณสมบัติอื่น ๆ เช่นว่าผู้เข้าร่วมมีระยะเวลาต้องโทษ
 เหลืออยู่หรือมีหมายอาญาหรือมีประวัติการหลบหนีที่ผู้กระทำผิดนั้นอาจเป็นอันตรายต่อความ
 ปลอดภัยในการควบคุมตัวหรือต่อบุคคลอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ
- ตัวอย่าง หลักเกณฑ์การควบคุมตัวในค่ายทหารของมลรัฐจอร์เจีย

¹⁶ Public Act 095-1052 State of Illinois Sec. 5-8-1.1. (2009). *Public Act*. (Online). Available : [https://www/ilga.gov](https://www.ilga.gov).

มีอายุระหว่าง 17-29 ปี โดยคาดหวังว่าจำนวนผู้กระทำผิดครั้งแรกที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปนั้นมีแนวโน้มที่จะฝ่าฝืนคำสั่งและทำตัวเป็นหัวโจกในกลุ่มผู้เข้าร่วม โปรแกรม

รับผู้ที่ถูกจำคุกตั้งแต่ 5 ปีลงมา ระยะเวลา 4 เดือนของการฝึกอบรมจะช่วยลดระยะเวลาที่อยู่ในเรือนจำ การรับผู้กระทำผิดที่มีโทษจำคุกระยะเวลานานจะช่วยลดระยะเวลาในการจำคุกในเรือนจำได้มากแต่ก็มีความเสี่ยงเนื่องจากความผิดที่ร้ายแรงที่เขาได้กระทำ

สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกายหรือเป็นงานที่ใช้กำลังได้ ผู้ถูกจำคุกที่มีปัญหาสุขภาพมักจะถูกให้ออกจากโปรแกรมหรือส่งตัวเข้ารับการรักษาทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ดังนั้น จึงต้องมีการตรวจร่างกายก่อนเข้ารับการศึกษา และมีแพทย์รับรองในแบบรับรองการตรวจสุขภาพโดยเฉพาะ

สมัครใจโดยการทำเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะเข้าร่วมโปรแกรมดังกล่าว โปรแกรมนี้ถูกออกแบบมาโดยให้ผู้ถูกควบคุมสมัครใจที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัว การใช้ระบบสมัครใจนี้จะช่วยลดแนวโน้มในการหลบหนี แบบของหนังสือที่ทำขึ้นนี้ผู้ถูกควบคุมตัวต้องอ่านและลงชื่อยอมรับก่อนที่จะเข้าร่วมโปรแกรม และผู้ถูกควบคุมตัวที่ต้องการออกจากโปรแกรมต้องลงลายมือชื่อโดยสมัครใจก่อนที่จะสิ้นสุดโปรแกรม

ข้อยกเว้น

ผู้กระทำผิดเคยได้รับโทษหนัก (Felony) และเคยรับโทษแบบผู้ใหญ่

ผู้กระทำผิดที่มีปัญหาเกี่ยวกับจิตใจหรือควบคุมจิตใจไม่ได้ซึ่งต้องห้ามมิให้เข้าร่วมใน Impact Incarceration Program (IIP) ผู้ถูกควบคุมตัวต้องสามารถที่จะเข้าใจและทำตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่และไม่ข่มขู่หรือจู่โจมเจ้าหน้าที่หรือเพื่อร่วมศูนย์ควบคุมเมื่อได้รับความกดดัน นอกจากนี้จะต้องจัดให้มีการทดสอบสภาพจิตใจที่ศูนย์คัดเลือกและแยกประเภท โดยมีนักจิตวิทยารับรองและเซ็นในใบรับรองสุขภาพ

3.1.5.4 หน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแล

กฎหมายของรัฐกำหนดให้ทั้งศาลและพนักงานราชทัณฑ์เลือกบุคคลที่จะเข้ารับการศึกษา ผู้พิพากษาจะรับรองผู้ถูกกักกันที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนดในการเข้าร่วมการฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ ก็จะทบทวนคุณสมบัติอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาว่าผู้ถูกกักกันมีความปลอดภัย มีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ หรือไม่มีความเสี่ยงในเรื่องความปลอดภัย

การที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีประสบการณ์มีส่วนช่วยในการเข้าร่วมโปรแกรมนี้มีข้อดี 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก การที่ผู้พิพากษาคัดสินให้เข้าร่วมโปรแกรมนี้เพียงฝ่ายเดียว มีแนวโน้มทำให้การเข้ามาอยู่ในสถานที่ควบคุมตัวเพิ่มขึ้น จากประสบการณ์ของรัฐอื่น ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้พิพากษามักจะส่งตัวผู้กระทำความผิดเข้ามาสู่ค่ายทหารแทนที่การส่งเข้าคุก

ประพจน์โดยปกติ เพื่อที่จะให้บทเรียนแก่ผู้กระทำผิดและถ้าจำนวนผู้กระทำผิดถูกส่งตัวเข้าคุกคุมประพจน์แบบทหารมากเกินไปกว่าจำนวนที่จะรับได้ก็จะส่งไปยังเรือนจำตามปกติ นอกจากนี้ ถ้าไม่ให้ผู้พิพากษามีอำนาจในการตัดสินใจส่งตัวผู้กระทำผิดเข้าสู่ค่ายทหาร ก็ทำให้ไม่เกิดความร่วมมือระหว่างศาลและระบบราชทัณฑ์

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการในการควบคุมตัวผู้กระทำผิดไว้ในค่ายทหารของต่างประเทศนั้นมีลักษณะอย่างไร ดังจะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการควบคุมตัวในค่ายทหารนั้นก็เพื่อบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และจะเห็นได้ว่าราชทัณฑ์ก็เข้ามามีบทบาทสำคัญของการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการควบคุมตัวในค่ายทหารเช่นกัน

3.2 การควบคุมตัวในค่ายทหารในประเทศไทย (โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง)

3.2.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการควบคุมตัวในค่ายทหารในประเทศไทย

เนื่องจากปัญหาเสพติดในประเทศไทยเป็นปัญหาวิกฤตที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพประชากร โดยเฉพาะปัญหาจำนวนผู้เสพยาเสพติดที่มีจำนวนสูงขึ้น และแพร่ระบาดไปยังกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายสำคัญเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยใช้หลัก “การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา และผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาด” จากนโยบายดังกล่าว ถือว่าผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยมิใช่อาชญากรจึงต้องได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างทั่วถึง

ในปี พ.ศ. 2545 กรมราชทัณฑ์กระทรวงยุติธรรม และกองทัพบกกระทรวงกลาโหม ได้ร่วมกันจัดทำโครงการ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง (เกษตรโยธิน) เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้ต้องขังภายในเรือนจำที่เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา นับวันจะมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดภาวะผู้ต้องขังล้นเรือนจำหรือทัณฑสถาน ซึ่งเกินขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ควบคุม ดูแล และให้การพัฒนาแก้ไขนิสัย ประกอบกับรัฐบาลมีงบประมาณจำกัดในการที่จะสร้างเรือนจำเพิ่มเติม โครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง จึงเป็นคำริขของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีที่มีแนวคิดที่จะเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง โดยนำพื้นที่ทหารที่มีได้ใช้ประโยชน์ มาดำเนินการควบคุมนักโทษในคดีที่ไม่ร้ายแรงแทนการสร้างเรือนจำ โดยมอบหมายให้กองทัพบกรับผิดชอบในการควบคุม และดำเนินการฝึกวิชาชีพทางด้านเกษตรและวิชาชีพอื่นๆ เพื่อหารายได้เป็นสวัสดิการแก่ผู้ต้องโทษ พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้หลังพ้นโทษไปแล้ว

3.2.2 หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมตัวในค่ายทหาร

3.2.2.1 กระบวนการทำคำสั่งให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร

การกำหนดแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เมื่อคณะอนุกรรมการแจ้งผลการตรวจพิสูจน์ให้พนักงานอัยการทราบ ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องไว้ก่อนจนกว่าได้รับแจ้งผลการฟื้นฟู

การกำหนดแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้กำหนดสถานที่และวิธีการสำหรับฟื้นฟูสมรรถภาพให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เข้ารับการฟื้นฟู และระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดว่าด้วยการตรวจพิสูจน์การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การควบคุมตัวและปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์และผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2546

3.2.2.2 ประเภทความผิดที่จะให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร

ประเภทความผิดที่จะให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด พ.ศ. 2545 มาตรา 19 คือ กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดดังต่อไปนี้ และเป็นยาเสพติดให้โทษชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง

ก. เสพ

ข. เสพและครอบครอง

ค. เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย

ง. เสพและจำหน่าย

จากวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ที่ต้องการนำเอาหรือผู้ติดยาเสพติดรวมทั้งผู้กระทำความผิดฐานเสพหรือติดยาเสพติดที่มียาเสพติดจำนวนเล็กน้อยไว้ในความครอบครอง เข้ามาสู่การบำบัดฟื้นฟูได้แก่ ความผิดฐานเสพยาเสพติด เสพและมีไว้ครอบครอง เสพและมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย เสพและจำหน่ายยาเสพติด

ทั้งนี้ ต้องเป็นยาเสพติดตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด พ.ศ. 2546 ซึ่งได้แก่¹⁷

1. ลักษณะ ชนิด และประเภทของยาเสพติดสำหรับความผิดฐานเสพยาเสพติดตามมาตรา 19 วรรคหนึ่ง มีดังต่อไปนี้

¹⁷ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด พ.ศ. 2546 ออกตามความในพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545. (2546, 2 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120 (ตอนที่ 17 ก).

(1) ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 มี 6 ชนิด ได้แก่

- (ก) เฮโรอีน
- (ข) เมทแอมเฟตามีน
- (ค) แอมเฟตามีน
- (ง) 3, 4 เมทิลลีน ไดออกซีเมทแอมเฟตามีน
- (จ) เมทิลลีน ไดออกซีเมทแอมเฟตามีน
- (ฉ) เอ็น เอทิล เอ็มดีเอ หรือเอ็มดีอี

(2) ยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 มี 2 ชนิด ได้แก่

- (ก) โคเคอิน
- (ข) ฝิ่น

(3) ยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 มี 1 ชนิด ได้แก่ กัญชา

ยาเสพติดให้โทษตาม (1) และ (2) ให้รวมถึงวัตถุที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น แต่มีสูตรโครงสร้างทางเคมีอย่างเดียวกับยาเสพติดให้โทษดังกล่าว และเกลือใด ๆ ของยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย

2. ยาเสพติดตามข้อ 1 สำหรับความผิดฐานเสพและมีไว้ในครอบครอง ความผิดฐานเสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และความผิดฐานเสพและจำหน่ายยาเสพติดตามมาตรา 19 วรรคหนึ่ง ต้องมีปริมาณดังต่อไปนี้

(1) ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1

(ก) เฮโรอีนมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัม

(ข) เมทแอมเฟตามีนมีปริมาณไม่เกินห้าหน่วยการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินห้าร้อยมิลลิกรัม

(ค) แอมเฟตามีนมีปริมาณไม่เกินห้าหน่วยการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งพันสองร้อยห้าสิบมิลลิกรัม

(ง) 3, 4 เมทิลลีน ไดออกซีเมทแอมเฟตามีนมีปริมาณไม่เกินห้าหน่วยการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดหรือมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งพันสองร้อยห้าสิบมิลลิกรัม

(จ) เมทิลลีน ไดออกซีเมทแอมเฟตามีนมีปริมาณไม่เกินห้าหน่วยการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งพันสองร้อยห้าสิบมิลลิกรัม

(2) ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2

(ก) โคเคอินมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินสองร้อยมิลลิกรัม

(ข) ฝิ่นมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินห้าพันมิลลิกรัม

(3) ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ได้แก่ กัญชา มีน้ำหนักสุทธิไม่เกินห้าพัน มิลลิกรัม

ยาเสพติดให้โทษตาม (1) และ (2) ให้รวมถึงวัตถุที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่มีสูตร โครงสร้างทางเคมีอย่างเดียวกับยาเสพติดให้โทษดังกล่าว และเกลือใดๆของยาเสพติดให้โทษ ดังกล่าวด้วย

ต่อมาได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดให้สารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน การใช้สารระเหยเป็นยาเสพติดให้โทษตามมาตรา 19 วรรคหนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนด ลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 โดยมีเหตุผลว่าสารระเหย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหยเป็นยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเป็นยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเป็นยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้วย จึงสมควรที่จะให้ เสพหรือผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้สารระเหยเป็นยาเสพติดตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 เพื่อที่จะให้สามารถนำผู้เสพหรือ ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้¹⁸

นอกจากจะเป็นการกระทำความผิดใน 4 ฐานความผิดและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ตามลักษณะ ชนิด ประเภทและปริมาณที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้ว จะต้องไม่ปรากฏ ว่าผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล ทั้งนี้ก็เพราะว่ากระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้น จะต้องนำตัวผู้ต้องหาที่เป็นผู้เสพ หรือผู้ติดยาเสพติดไปเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามแบบและวิธีที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น หากผู้นั้นไปอยู่ระหว่างเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่น เช่น อยู่ ระหว่างต้องหว่าเป็นผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ หรืออยู่ในระหว่างการดำเนินคดีในความผิด ฐานลักทรัพย์เป็นต้น หรืออยู่ในระหว่างต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลแล้ว ก็จะไม่เป็นการ สะดวกต่อการนำตัวผู้นั้นไปเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อไป

การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในค่ายทหารของไทยในคดียาเสพติดเป็นระบบบังคับ บำบัดจึงไม่ต้องอาศัยความยินยอมของผู้กระทำความผิด

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันถูกส่งตัวเข้า รับการฟื้นฟู แต่สามารถขยายระยะเวลาออกไปได้โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาและจะทำกี่ครั้งก็

¹⁸ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551. (2551, 1 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 (ตอนที่ 84 ก).

ได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน 6 เดือน และรวมกันทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน 3 ปี แต่คณะอนุกรรมการสามารถพิจารณาลดระยะเวลาลงได้เช่นกัน โดยได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

3.2.2.3 หน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแล

ในปี 2545 กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม และกองทัพบกกระทรวงกลาโหม ได้ร่วมจัดโครงการ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง (เกษตร โยธิน) เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้ต้องขังภายในเรือนจำที่เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา และนับวันจะมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดภาวะผู้ต้องขังล้นเรือนจำหรือทัณฑสถาน ซึ่งเกินขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ควบคุม ดูแล และให้การพัฒนาแก้ไขพฤติกรรมเสียประกอบกับรัฐบาลมีงบประมาณจำกัดในการที่จะสร้างเรือนจำเพิ่มเติม

โครงการ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองมาจากแนวคิดที่จะเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง โดยนำพื้นที่ทหารที่มีได้ใช้ประโยชน์ มาดำเนินการควบคุมนักโทษในคดีที่ไม่ร้ายแรงแทนการสร้างเรือนจำ โดยมอบหมายให้กองทัพบกรับผิดชอบในการควบคุมและดำเนินการฝึกวิชาชีพทางด้านเกษตรและวิชาชีพอื่นๆ เพื่อหารายได้เป็นสวัสดิการแก่ผู้ต้องโทษ พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้หลังพ้นโทษไปแล้ว โดยกองทัพบกให้ความสนับสนุน เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและกำลังพลเป็นวิทยากร มีจำนวนค่ายที่เปิดทั้งสิ้น 39 ค่ายเป็นค่ายผู้อบรมชาย 37 ค่าย ผู้อบรมหญิง 2 ค่าย¹⁹

โดยมีโครงสร้างหลักสูตรตามองค์ประกอบของการบำบัดฟื้นฟูเข้มข้นทางสายใหม่ (FASTMODEL)²⁰

F : Family การมีส่วนร่วมของครอบครัว

A : Alternative Treatment Activity กิจกรรมทางเลือกบำบัดรักษา

S : Self Help การช่วยเหลือตนเอง

T.C. : Therapeutic Community ชุมชนบำบัด

จะเห็นได้ว่า การดำเนินการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นการดำเนินการในเชิงบูรณาการเกี่ยวกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานพหุภาคีอื่น ๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร หน่วยงานของกองทัพต่าง ๆ เป็นต้น

¹⁹ กลุ่มงานพัฒนาระบบด้านทัณฑวิทยา สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์. (2548). *งานราชทัณฑ์เปรียบเทียบ: มาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง*. นนทบุรี: กรมราชทัณฑ์. หน้า 4-11.

²⁰ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด. (2551). *คู่มือการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด*. นนทบุรี: กรมราชทัณฑ์. หน้า 8-12.

3.3 เปรียบเทียบหลักเกณฑ์วิธีการในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในค่ายทหารในต่างประเทศและประเทศไทย

1. กระบวนการทำคำสั่งให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในสหรัฐอเมริกา การควบคุมตัวในค่ายทหารถือเป็นการลงโทษอย่างหนึ่ง ดังนั้น เมื่อศาลพิพากษาลงโทษแล้ว ศาลมีอำนาจที่จะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดเข้าโครงการควบคุมตัวในค่ายทหารได้ทันที ในบางรัฐ เช่น อลาสกา อิลลินอยส์ เป็นต้น ได้ให้กรมราชทัณฑ์มีหน้าที่ทบทวนคำสั่งของศาลอีกครั้งหนึ่งว่า จะให้ควบคุมตัวในค่ายทหารหรือไม่ อีกทั้งในรัฐอื่น ๆ อาจมีหน่วยงาน เช่น กรมคุมประพฤติ หรือกรมพัฒนาสังคมเข้ามาดูแลรับผิดชอบร่วมกับศาลอีกด้วย

สำหรับในประเทศไทย กระบวนการทำคำสั่งให้ควบคุมตัวในค่ายทหารมิใช่อำนาจของศาล เพราะศาลมีเพียงอำนาจในการสั่งให้ผู้กระทำความผิดเข้ารับการตรวจพิสูจน์ โดยแจ้งต่อผู้มีอำนาจคือคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้แทนของกระทรวงยุติธรรม แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไม่เกิน 2 คน และผู้แทนของกรมคุมประพฤติเป็นผู้ตรวจพิสูจน์จากนั้นจึงทำการพิจารณาว่า จะให้ควบคุมตัวในค่ายทหารหรือไม่

2. ประเภทความผิดที่ให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในต่างประเทศ การควบคุมตัวในค่ายทหารถือเป็นโทษอย่างหนึ่ง โดยพิจารณาจากอัตราโทษและฐานความผิดที่เข้าเงื่อนไข ซึ่งส่วนใหญ่ใช้กับความผิดที่มีโทษจำคุกไม่มาก หรือเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก หรือเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น รัฐมิเนโซตา ผู้กระทำความผิดที่เข้าโปรแกรมควบคุมตัวในค่ายทหารจะเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพกพาอาวุธ โดยผิดกฎหมาย การขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด การบุกรุกที่รโหฐาน การลักทรัพย์ การวิ่งราวทรัพย์ การขับรถชนผู้อื่นถึงแก่ความตาย การประกอบอาชญากรรมโดยมีอาวุธ หรืออาชญากรรมที่ทำเป็นกลุ่ม รวมถึงอาชญากรรมร้ายแรง และการกระทำความผิดซ้ำ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่เคยถูกลงโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป หรือผู้ที่ถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดร้ายแรง (Felony) ตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป²¹

สำหรับประเทศไทย ผู้ที่ยังไม่ถูกพิพากษาว่าเป็นนักโทษ แต่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในฐานความผิดที่กำหนดให้เข้าสู่กระบวนการตามพระราชบัญญัตินี้ คือ

²¹ Grant Duwe and Deborah Kerschaer. (2008). *Crime & Delinquency*. (Online) Available : <http://cad.sagepub.com/content/54/4/614.full.pdf+html>. [2010, September 24].

- 1) เสพยาเสพติด
- 2) เสพและมีไว้ครอบครอง
- 3) เสพและมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย
- 4) เสพและจำหน่ายตามชนิด และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง
3. ประเภทของบุคคลผู้ถูกควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในต่างประเทศ ค่ายทหารสำหรับผู้กระทำความผิดจะใช้กับเด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุระหว่าง 13-35 ปี โดยส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย แต่ในบางมลรัฐของสหรัฐอเมริกาก็มีค่ายทหารสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นหญิงเช่นกัน แต่โครงการวิวัฒน์พลเมืองของประเทศไทยนั้นจะรับผู้กระทำความผิดอายุระหว่าง 18-45 ปี ทั้งชายและหญิง

4. ความยินยอมให้ควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในมลรัฐอิลลินอยส์ การควบคุมตัวในค่ายทหารจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้เข้าร่วมโครงการเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนเข้ารับการควบคุมตัว แต่สำหรับประเทศไทยการนำตัวผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมารักษาในระบบบังคับบำบัดนั้น ไม่จำเป็นต้องอาศัยความยินยอมของผู้กระทำความผิดดังเช่นในมลรัฐอิลลินอยส์

5. ระยะเวลาในการควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในต่างประเทศ การควบคุมตัวในค่ายทหารถือเป็นการจำคุกระยะสั้นรูปแบบหนึ่งที่จะใช้ระยะเวลาเพียง 90-120 วัน แต่ประเทศไทยได้กำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟู ตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แต่อาจจะขยายระยะเวลาได้ เมื่อผลการฟื้นฟูไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยต้องมีระยะเวลารวมกันทั้งหมดไม่เกิน 3 ปี ตามมาตรา 25 วรรคสอง และวรรคสี่ หรือลดระยะเวลาลงได้ในแต่ละครั้งไม่เกิน 30 วัน

6. กิจกรรมในระหว่างการควบคุมตัวในค่ายทหาร

การควบคุมตัวในค่ายทหารในประเทศต่าง ๆ จะทำการฝึกระเบียบวินัย แต่ในมลรัฐจอร์เจียได้อนุญาตให้ออกไปทำกิจกรรมข้างนอกได้ เช่น ทำงานบริการสังคม ออกไปซื้อของใช้ส่วนตัว เป็นต้น

แต่โครงการวิวัฒน์พลเมืองของไทย จะทำการฝึกอบรมในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาทหารเบื้องต้น วิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย วิชาการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ วิชาศีลธรรมจรรยา ส่วนการเกษตรกรรมและวิชาชีพต่าง ๆ จะทำการฝึกอบรมและฝึกวิชาชีพให้นักโทษทำการเกษตรกรรมและงานฝีมือเพื่อสร้างรายได้ และมีวัตถุประสงค์ในการประกอบอาหาร อีกทั้งเมื่อพ้นโทษก็จะมีเงินสะสมไว้เป็นทุนเพื่อประกอบอาชีพได้

7. มาตรการบังคับ กรณีมีการฝ่าฝืนการควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ใช้มาตรการจากเบาไปหาหนัก เริ่มจากการตักเตือน การใช้แรงงานหนัก การจำกัดสิทธิ การขยายระยะเวลาในการควบคุมออกไป จนในที่สุดคือ การยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งจำคุกในเรือนจำตามปกติ

สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรา 32 ได้บัญญัติไว้ว่า “ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หรือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 30 ให้ผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือควบคุมสถานที่รับตัวผู้นั้นไว้มีอำนาจลงโทษสถานหนึ่งหรือหลายสถาน ดังต่อไปนี้

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดการอนุญาตให้รับการเยี่ยมหรือการติดต่อไม่เกินสามเดือน
- (3) จัดให้อยู่เดี่ยวครั้งละไม่เกินสิบวัน

ในกรณีที่จะต้องมีการลงโทษบุคคลตามวรรคหนึ่งซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุไม่ถึงแปดปีบริบูรณ์ให้นำมาตรการลงทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

และในมาตรา 33 วรรคสอง วางหลักไว้ว่า ถ้าผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ ให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูฯ รายงานความเห็นต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการดำเนินคดีกับผู้นั้นต่อไป (หมายความว่า ให้กลับไปดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป)

8. การสิ้นสุดการควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในประเทศสหรัฐอเมริกามีการดูแลภายหลังการปล่อยตัว โดยผู้ที่ผ่านการถูกควบคุมตัวจะถูกติดตามด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อย 90 วัน และจะคลายความเข้มงวดลง สำหรับประเทศไทย กรมคุมประพฤติมีหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล

9. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมตัวในค่ายทหาร

ในประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา กรมราชทัณฑ์ของแต่ละมลรัฐจะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนประเทศไทย กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการร่วมกับกองทัพบกในการรับผู้กระทำผิดเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูในค่ายทหาร โดยกองทัพบกได้ให้การสนับสนุนในส่วนของสิ่งของอำนวยความสะดวกและกำลังพลผู้เป็นวิทยากร และยังช่วยควบคุมผู้ต้องขัง ซึ่งค่ายบำบัดฟื้นฟูดังกล่าวมีจำนวน 25 ค่ายทั้งประเทศ สามารถรับผู้ต้องขังได้ครั้งละ 100 คนต่อค่าย และใช้เวลาในการฝึกอบรมฟื้นฟูรุ่นละ 3 เดือน

**ตารางแสดงเปรียบเทียบการใช้ค่ายทหารมาเป็นสถานที่ในการลงโทษของต่างประเทศ
และประเทศไทย**

ประเทศ	ประเภทความผิด	อายุ	สถานะทางกฎหมาย	สถานที่
สหรัฐอเมริกา	ทุกประเภทแต่ ไม่ใช่ความผิดที่ ร้ายแรง	18-21 ปี	อยู่ในมาตรการลงโทษ ระดับกลาง	ค่ายทหาร
อังกฤษ	ทุกประเภทแต่ ไม่ใช่ความผิดที่ ร้ายแรง	16-19 ปี	การลงโทษในชุมชน	ค่ายทหาร
แคนาดา	ไม่ใช่ความผิดฐาน ฆ่าคนตาย,วางเพลิง ,กระทำความผิด เกี่ยวกับเพศ	16-29 ปี	อยู่ในมาตรการลงโทษ ระดับกลาง	ค่ายทหาร
ไทย	ยาเสพติด	18-45 ปี	พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545	ค่ายทหาร

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าได้มีการนำค่ายทหารมาเป็นส่วนหนึ่งในสถานที่ในการลงโทษ แต่ทั้งนี้ ในกฎหมายต่างประเทศจะอยู่ในขั้นตอนของการลงโทษ แต่กฎหมายไทยเราไม่ใช่ขั้นตอนการลงโทษ ผู้เขียนศึกษาเพียงแค่สถานที่ที่เหมาะสมในการลงโทษนั้นยังมีอีกสถานที่หนึ่ง คือค่ายทหาร อีกทั้ง ตามมาตรา 89/2 เองก็ได้ให้มีการนำสถานที่อื่นที่ไม่ใช่เรือนจำมาใช้ได้ การศึกษาจึงเน้นที่สถานที่ค่ายทหารในสถานที่อื่นที่ไม่ใช่เรือนจำมาใช้ ไม่ได้เป็นการแก้ไขให้เป็นขั้นตอนการลงโทษตามกฎหมายต่างประเทศแต่อย่างใด ทั้งนี้จะอธิบายข้อดีและข้อเสียในการนำค่ายทหารมาใช้ในหัวข้อต่อไป

3.4 ข้อดีและข้อเสียของการควบคุมตัวในค่ายทหาร

เมื่อได้ศึกษาถึงการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในค่ายทหารของต่างประเทศและประเทศไทยแล้ว ในหัวข้อนี้จะทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลดีและผลเสียของวิธีการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในค่ายทหารเป็นมาตรการที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ภายใต้การควบคุมที่เข้มงวดมากกว่าการคุมประพฤติแบบปกติ กล่าวคือ กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องทำการฝึกฝนและอบรมระเบียบวินัยแบบทหารอย่างเข้มงวด รวมถึงการอยู่ในกฎระเบียบที่ค่อนข้างเข้มงวด แตกต่างจากการควบคุมตัวในเรือนจำตามปกติ และเนื่องจากการควบคุมตัวในค่ายทหารไม่สามารถใช้กับผู้กระทำความผิดได้ทุกคน จึงต้องมีกรคัดเลือกผู้กระทำความผิดตามลักษณะและประเภทของผู้กระทำความผิด โดยเน้นเฉพาะผู้กระทำความผิดในคดีอาญาที่ไม่ร้ายแรง หรือเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก และไม่มีนิสัยเป็นอาชญากรติดตัว เป็นต้น

ฉะนั้น การควบคุมตัวในค่ายทหารจึงมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยมีข้อดีในแง่ที่ว่าเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดแนวใหม่ที่สามารถปรับใช้กับผู้กระทำความผิดได้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น ซึ่งทำให้แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ และสามารถแยกตัวผู้กระทำความผิดออกจากสังคมได้อีกทางหนึ่ง โดยให้อยู่ในความควบคุมที่มีใช้การจำคุกในเรือนจำ

อีกทั้ง การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในค่ายทหารมีความยืดหยุ่นสูง กล่าวคือ สามารถนำไปปฏิบัติได้ในกระบวนการยุติธรรมในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น ในขั้นตอนก่อนส่งตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่เรือนจำ การชะลอฟ้อง การรอการลงโทษโดยกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติแทนการลงโทษจำคุก เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสามารถใช้มาตรการดังกล่าวในขั้นตอนหลังการลงโทษจุก ได้แก่ การพักการลงโทษอีกด้วย และมาตรการดังกล่าวยังมีส่วนช่วยในการลดการกระทำความผิดซ้ำอีกทั้งในส่วนของโปรแกรมการบำบัดรักษา การควบคุมดูแลอย่างเข้มงวด และการควบคุมดูแลภายหลังปล่อยตัว

ส่วนค่าใช้จ่ายในการควบคุมในค่ายทหารในระยะสั้น จะช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ พิจารณาได้จาก รายงานของมลรัฐมิเนโซตา พบว่า การที่ผู้กระทำความผิดได้ใช้เวลาในการควบคุมตัวดังกล่าวโดยเฉลี่ยน้อยกว่าการจำคุกในเรือนจำถึง 40 วัน ทำให้ค่าใช้จ่ายลดลงถึง 6.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐในระยะเวลา 10 ปี

นอกจากนี้ ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการควบคุมตัวในค่ายทหารจะได้รับการแก้ไขฟื้นฟูและบำบัดรักษาตามปัญหาของผู้กระทำความผิดแต่ละราย ย่อมก่อให้เกิดผลดีแก่ตัวผู้กระทำความผิดหลังพ้นโทษแล้ว กล่าวคือ การที่ผู้กระทำความผิดต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้กระทำความผิดมีทัศนคติที่ดีต่อการดำรงอยู่ในสังคม และได้รับโอกาสในการปรับตัวเข้าสู่สังคมมากกว่าผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษจำคุก อีกทั้งไม่เป็นการสร้างภาระให้กับสังคมอีกต่อไป

สำหรับ ข้อเสียของการควบคุมตัวในค่ายทหาร คือ เมื่อมีกฎระเบียบกฎเกณฑ์ในการควบคุมมากกว่าการจำคุก ทำให้ผู้กระทำความผิดมีการละเมิดกฎเกณฑ์ต่างๆมากขึ้น โดยลำดับ และวิธีการดังกล่าว ทำให้มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล สถานที่ที่ใช้ควบคุม เป็นต้น โดยจากรายงานการประเมินผลของมลรัฐมิเนโซตาในส่วนของ การลงทุนเพื่อก่อตั้งค่าย

ทหารแห่งนี้ในช่วงปี ค.ศ. 1993-1997 แสดงให้เห็นว่า ควรมีการวางแผนที่ดีที่มีความคล้ายคลึงกับการดำเนินธุรกิจ คือ ต้องมีการลงทุนจำนวนมากในระยะแรกก่อนที่จะได้ผลกำไรในภายหลัง ดังนั้นในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1998 การควบคุมตัวในค่ายทหารจึงไม่สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายได้แต่อย่างใด เนื่องมาจากเป็นระยะแรกในการก่อตั้งดังกล่าว

อาจกล่าวได้ว่า การควบคุมตัวในค่ายทหารได้ช่วยลดอัตราการกระทำผิดครั้งใหม่ แต่ในทางกลับกัน ผู้กระทำผิดที่อยู่ในค่ายทหารมักกระทำผิดในฐานฝ่าฝืนการดูแลภายหลังปล่อยตัว โดยมีอัตรากลับมาอยู่ในเรือนจำเกือบเท่ากับอัตราของกลุ่มผู้กระทำผิดโดยทั่วไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การควบคุมตัวในค่ายทหารในต่างประเทศนั้นจะเป็นการบังคับโทษกับผู้กระทำผิดในคดีอาญาเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับการแก้ไขฟื้นฟูและไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก การควบคุมตัวผู้กระทำผิดในค่ายทหารจึงเป็นวิธีการที่น่าสนใจและควรนำมาใช้ในคดีอาญาของไทย โดยในบทถัดไป ผู้เขียนจะกล่าวถึงวิธีการหรือแนวทางในการนำวิธีการดังกล่าวมาปรับใช้ในคดีอาญาของประเทศไทยแต่ทั้งนี้นำมาใช้เพียงสถานที่อื่น ตามมาตรา 89/2 เท่านั้น